

702 History of H.M. Mohlabe ^{K34/82}
 subsections of Bethany Mission,
 Mohlabe's people P.O. Trichardtstad
 JUN - 1 1945
 indexed 6pp 19/57 1945.
 Moênô (13/6) K34/82

Dikxôro tša setšhaba sa xêso, ke tše
 dilatêlêlanano tše: Mohlabe, Masimuni,
 Papela, Masete, Makôkôrapô, Raranya,
 Masechoma, Mondale, Sekxona, Mohale, S-
 ebašê, Moyeni, Morei, Sodi, Thekwane,
 Lemele, Mathake, Nkwane, Thobetsane
 Morena Morema, hantšeng, Tselane, See-
 rane, Maxokane, Shaei, Masihu Bya-
 ne, Malesa, Mala, Makxopa, Šokane,
 Mahafe, Makxahla, Malatti, Seelise
 Mohlabe Kxôro ena e bina tlou, moanô
 warena kerena Batubatse, empa xa xere
 ka ke ba Mohlabe wa tsuele a mokw
 ala, wa mapoladi a moxoti. Byale
 phôôfôlo e na xa ba eji, ka banka la xore wa
 ja o tšwa dišô, o le mathophô. Ke xore
 batho banet ba xa bina phôôfôlo ka etee
 ba leloko ka le tee, byale ka molaš e
 ba tšeyane, o swanetše xo tšeya le
 ioko lešele, fêla e nore ka banka la
 xore dipane tša bane dipane, ba

702

K34/82

2

tšeyana, byale ka Mašummi, Papela, Ma-
 seokōma, Makōkōrōpō, Sebate, Masete,
 Mola, Shaai, Malatti Seelise. Me-
 loko ena e a tšeelana, enpa e bina
 selō setee. Ba dirēla xore lelako le
 nape letie, xwa sene xwaba le motko-
 ka ya ka tlang a tšena ka xare xa
 bōna. Empa ba tšwa mpeng ka etee
 bohlatse nyana šeba, Mohlabe le Mašum-
 mi ke bana ba monna le mosadi, byale M-
 . ašummi ke mokolo, fēla oile a sehlo-
 kōmēle melaō ya papaxwē, xwa hlōko-
 mēla moratho. Byale ditšelo ka moka
 a difa maratho, le manaka a dipula.
 Byale mokhalabye aye, xohwa, Mašummi
 ke leina la xaxwē, aye, o nyaka ditō
 tšā papaxwē ka moka xa tšona, Moratho
 aye, nna xape tšē ke fileng ke papa n-
 a sene ka xofa, byale ka xe batamisa
 motho yo a khonatho qula, bale, awa
 Mohlabe ke kxōšī ka xobane o laetšene.
 Mašummi anapa a tšota le sekho-
 aba se sengwē ba eya monamalla
 a napile aye, xōna le tšebe xa e sale

702

K34/82

3

nna wa xeno, fêla le ano la Baitubate
 tse ke nna, bana baka ka mona ba
 zla bitšwa ka sefane sa Makhumi.
 A wa bana ba xaxwê ba ile ba bitšwa
 ka mokxowa o rapatšê bôna a baletšero
 ka ôna. Byale a bêtšwa ngwana wa
 mošemanagana le ina bare, ke Maba-
 tla, byale a matšiša mosadi, le ina
 la mosadi Seokôma. Byale xe batho ba
 feta xoba moxalabye a yo ikorêla boxôbe
 a nokwa, bo xona, fêla ke moratša, by-
 ale moxalabye a napa are, ke lena se-
 kôma sa moratša, ke mona ba no bolele
 byale byale, byale ka dikwêrô, kxatše ke
 mona etla napa e ba sefane, xe kôrô
 ya bôna e xolo, ba napa bare, ke rena,
 Maseokoma sa moratša, fêla ke
 Bait Baitubate. Dikôrô tšê dingwê tšê
 na tšê bôna xa ditšibe xa batše xom
 bôna e kaba baile ba ethela byang.
 Mahlake, aile xe a bêtšwa ya ba
 nabêlê a thapola, byale ke xe ba
 korêla leina le la Mahlake, byale
 le yêna bana ba xaxwê ba bitšwa ka

702

K34/82

4

sefane sa Mahlabe. Ka tšeyana ba
 tšesane xa botse, ka xobane seune ba
 sebinapo, ka moka xa bona ba ka seke
 ba seja, ke metho wa xobina klou
 a ka tšeya wa xo bina phuti, monna
 o swanetše xo ilea methopo wa mosadi
 le yēna mosadi wa bo monna. Ke ba
 ka seke ba dira byale, bana ba bōna
 ba tla tšwa dišō, mahlomang tša ba
 tša ba xōlofatšā, mato ya ba moša-
 -lō. (xoxuxuxa). Ke ba ka fumana ba
 bulaiile o klou, xa ba e tswanele, ba em
 a kxale le bōna, xore mōya wa yōna
 wa seke wa ba tšepela, fēla ke din-
 aka tša yōna dišette difōdile, ke xore
 disesana madi, ba ditswanēla. Ke ba
 ka tšwara madi a bon yōna ba bolaiile
 bana xae, ka moka ba yo tšwa dišō.
 Byale ka monna bare, ke Mokokotla tse-
 lane o bina tšau, byale baile baile
 xo toma, ba dumala ba seke ba bola-
 ya setō, eile maboyong, ba fumana
 tšau e bolaiile thalo, byale ba e we
 la xodimo, moxolo wa xaxwē ane, xo

702

K34/82

45

nêna o seke wa tsuprêla phôôfôlô e
 we, e balabile ke mothopo wa xeso, a
 xana are, o kare o bôna re dumetše
 ware ke lese, byang, nna xa ke ne taba
 ba tla nkhobediša koja ae, a wa a moho-
 molela, a twala a ya nayo ka xae, ba
 a reya baja. Mafela bana ba xaxue
 ba tšwa dišô kamoka xa bôna, a le-
 bale a thôma xomakala, mohlolo a
 matša xore keile ka xabatsa wa seke w.

a nkuwa. A nyaka ngaka ya nyakêla
 se tsiba sa tau, ya phahlananya le
 dihlare a lafa bana, a wa bana ba
 fola. Byale ngaka xare o dirile ka
 kxale, o swametše xonthša kxomo,
 a nthša kxomo a lefa ngaka, nya-
 tša molala e hwile molaleng.

Mabakane kxôrô ke ba xa Mahlabe, bya-
 le ka xe mmayo bôna baile ba motho-
 pa, a tla a dula mona a dira
 lešaba le lentši, byale lešaba le la
 Nganambomo, ya ba sefane sa
 bôna yaba Mahlabe, empa lein-
 a la Mabakane lona xa le hwile

702

K34/82

6

Ba bina tloa, bana ba bōna rena ba
 xa Makhabe se a ba tšeya. Keina le-
 na la Mabakane ke la dikweō, keina le
 le tšebya o kudu ke ba xa tšela-
 nokana. Dikweō tše ba ba kwêla o
 ka tšōna ke xore, ba tšaka xo ekxoli-
 ša xo feta beng ba nana. Byale ke
 xōna bare, ke ba xa Mabakane a xa ngei
 kxora se namela le laō ba xolo ba sa
 le namele.

Mongole Raxanya le Makhala.

Dikxōrō tšena tša na xodimo, dibina
 nare, moano wa bōna ba boye Nkō
 petš'i. Byale na xe potš'e e ngata ya
 batho, bare kxomo le yōna ke nare, fē
 la ba eja bare, ba bina nare ya
 nana. Byale na xe e sa bathōe se
 lō, e wa ke nnete ba bina ya
 lefaka, empa le yōna ya le foka
 ba aja, byale wa bōna xa batse
 xone batho ba ba lebetš'e se ba
 xoba ba se bina. Ka xobane wa
 tšja mothopō o swanetš'e xo tšwa
 dišō. Dikxōrō tšena ke dikxōrō tša

702

K34/82

7

Banareny, Byale bōna esale boxoloxolo
 xe Banareny ba feta bōna ba šala xa
 Mahlabe, bare, kxōši ya rena ke Mo-
 hlabe, le lehono xo se byale, xa ba
 nyake xo tšwa ka fase xa Mahlabe.
 Le xe Banareny baile xe ba fihla no-
 keng ya dikxōšha batho kxōši ya be-
 ba ke Mahlo, ba napa bare ba Khu-
 tšā, ya ba ke maka ba Khutšētšitšē
 ruri, ke maka sefane sa bōna
 ba napa bare, ke bōna ba xa Mahlo
 leina la xo khutšā ya ba Ba Makhu-
 tšui, leina la noka ya ba Makhutš-
 ui. Ka tsātšī le lengwē Kolokotela
 Raxanya o kile a fumana, ba
 tsomi ba bolaiile nare, byale e
 thōma xo ja nabo, a wa e se-
 ke a ba letaba a fihla nayo
 xae, ba a reya ba ja lengwana
 wa bōna Nyathā Raxanya. Bya-
 le ka morago ngwana a tšena
 ke dišō maotōng, ba ile xe ba ya
 nyakela mokxopa wa nare, ya ba di-
 šō dišētšē diširile ngwana kothe

702

K34/82

8

^awa ba leha xalapa, le lenqwê le o^o
 la fôla, le lenqwê la šita dingaka
 le dingakana, mafelong la pola ka
 nashi, empa laba se xale, la naxuru
 ta la lekana le serope a sepela ka
 lonc a sena taba, mahlang le tso
 xile le baba, a wa o fumana e ka
 motho o tla feta le paseng, ke xa xo
 le byale a napela byale, fôla mafe
 long o tla bolaya ke lona.

Senxaka le yena o bina nene, ke
 monareng ya nabo ka fase xa ta-
 rolo ya Mohlabe. Mohale o bina
 kwena, xe ba e bolale xa e thwa-
 xele, empa dihlare tša yona ba
 dišumisa ka xe kwena e na le
 dihlare. Senô sa kwena le ma-
 la a yona ke dihlare tša xo tšib-
 êla dihlare tša xo bolaya, tšawe
 ba dihlare ka mabhaleng xe o eya bya-
 leng, o n thša thšiel e senkae, wa
 koma, xomone wa tšeya lela la yona
 le le nyana e wa lebeša, ke moka wa
 leja, Moyeni xe e ka nwa byala

702

K34/82

9

bya xo thšela sehlare, o tla hla
 tša. Moyeni ke ba bina nku, moanōw-
 a bōna ke ba nakome. Kxōrō ena xa e-
 zi nku, ba ja nku ba lle mothophō
 ba tšwa dišō. Bahlathe Moxalabye
 Moyeni, o ile xohwa, ka morapo a
 belaela, byale ditšola tšane ke swa-
 netše xo palatša madi lebitšeng la xa-
 xwē. Byale ba ya ba kxobakana bana
 ba mahu, ba balala tšaba e, byale
 . moxole wa bōna are, se swametše
 xobolaya nku, byale ba bangwē ba
 xana, bare, a e tla ja ke mang, a wa
 ka baka la xo hlomphe moxole wa
 bōna, baile xe ba e ba yo tšwara
 nku ya thšaba ka lebelo ya leba mo-
 we lebitla le nato xōna, ya fihla ya tō-
 bala, byale ba thōma xo makala, fēla
 ba no e bolaya dipelo tša bōna di-
 belaela, empa pelaelo ya mohu
 ya tšwela pele, nama ya yōna
 ba seke ba eja, ka moka xa bōna
 ba tšwa dišō, yaiba phapanō e
 Kxolo, ya ba matše wa thubeta ba

702

K34/82

10

ya ka motšatšakanō Byale e monqwē
 le e monqwē a ya a rapela bedi-
 mo ka se a nayo le sōna, ba bitša
 dikxadi tša bōna, kxadi a e na le
 hloyō, mōme ba mitsāro o swa
 netšē xoya. Ke xone ka maruwe
 o we ba xa Moyeni ba dirileto ka
 ōna ke pholo, mothopō xa ba eisi
 madimo.

Moyeni, Tselane le Mahofe. Dik-
 tšō tšena ke ba bina tau. Empa
 dikano tša bōna xa diswane. Ba
 xa Tselane ke ke ba laudi, ba bo-
 ya ba faxe. Moyeni, moano wa bō-
 na ba boya le byese ke ba xa moyeni
 wa nthšana. Mahofe, ke ba
 laudi ba molapong. Tau en
 a byale ka xē e le mothophō, ba
 lana nayo. Empa dihlane tša
 yōna ba dišumiša. Dihlane
 tše byale ka makhura, letswa
 tō. Dihlane tšena ba dipahlaxa
 nya le dihlane tše dingwē, ke
 tša xo thšōša batho. Ba bina

702

K34/82

11

Tau ba ekanā kudu ka phōōfōlō
 baxale kudu, bare, xo bōnarala xore
 malako wa ba bina Tau o be o
 le baxale, kxale Mehleng ya dintwa
 Peperē. Moxi ba kile ba balay
 a tau, byale aye, e sane le m
 adi a tšeya le tšwalō le makhu
 ra a yōna, byale a sehlabēla ka
 ōna, o ile a pharekana, a xa fa
 Dinka tša maalafa, a ba ka one
 fēla ke setlaēla. Ebe e sale
 le saana, byale a dira taba e
 a sešo a butšira ba barolo.
 Sodi o bina kxomo, ya xae, empe
 ba ešae eja, byale ba ba kwera
 ka xore xa ba bina kxomo ba bina
 senkhukhuhumu, ka kobane xe ele
 mathopō wa bōna ba oja, ba
 seke ba dira ke setō. Senkhukhu
 mumi ke setō se senquē se du
 la ka mašakeng a dikxomo, byale se
 na le lenaka ka letee le byale ka la
 tšakudu, le se bapetō sa sōna,
 sena le maato a mane, le moro-

702

K34/82

12

tha, byale baxa sodi ba bina yona
phōāfōlō e me.

Thekwane, hewe, morena, lokwenq
nkwane le Masilu. Dixōrō tšena
dibina phōāfōlō ka te e ele xophuti.
Ke bakone ba mma nakana tša pudi
ba xo tšya dixopo le matsō. Ka ba
eji phōāfōlō e, fēla xona le monna
yo mongwē bare ke Pietrus hewe
yēna, le matse wa xaxwē ba eja,
byale xa e badirele mokwa, empa
dixōrō tše dingwē a wa baile ku-
dukudu nuni. Monna yo Motantane
ne Mahlabe ke mina khou oile
a tšea tšwenyana lokwenq
ke mina phuti, byale mosadi
are xo monna o seke wa ja
phuti. Byale ka xe Mahlabe a
tšeba xore phuti e tšefa byang,
a xana, a wa mosadi a homola.
Byale baile ba bēlētā ngwana
a bēlētā a baba ke dišō mmele
ka moka, byale mosadi are xo mon-
na wa dibōna keile ka xobatša,
byale monna a nyakēle ding-

702

K34/82

13

ana xore ditse ditshuše ngwana
 byale dingaka tšene o lle, mothopō
 wa bomasadi wa xaxo. Byale ding
 ana tša leka xolafa ngwana, fêla
 modimo wa tshuša ngwana a fō-
 la. Byale monna a thōma xo ilēla
 phuti, fêla are, a xoya kang, basa-
 di, ba norōbala le ba tlabo ba bōna
 malefaneng, ele xore ba ja phuti
 mekwa ya mahuka o, o sabetō-
 na, taba e xo bonatšala xore ba
 dio dira.

Mahlakwana ba bina Hou,
 ke ditloholo tša Mahlabe. Empa
 moano wa bōna ba ana na xore
 ke bōna ba xa Thobetsāne, fêla b-
 a baya maxokole maxlobotlobong xa
 Xanerō le Motōsi. Le bōna ba
 etswara xa bathe mothopong wa
 bōna, ba hlaka xo dira byale, ba-
 na ba bōna ba na hlaxelwa ke
 bolwetši bya ditō.

Mathane Thobetsāne ke ba bina
 nako ke ba xa Thobetsāne. Ke phōšfātō
 e ngwê ya mekwa mmelenq wa

702

K34/82

/4

yōna. Sekxobela le bōna ba bina noko
fêla ba fapane dipaneng, moano wa
bōna ke ba xa sekxobela sa marena
patše le lefale, khathe bala ba xa Tho-
betšane ke ba xa Mohlakwana ba-
ana ke xoriale, empa xo boya ba
boya felō xotee, maxokolo matbobolo.
bonga bo karepe le Moxoši.

Seerane ke ba bina nku, erile kxale
papato bōna a ja nku khathe ke m-
oano wa bōna, byale bana ba xa-
xwê ba seke ba tšwa dišō, empa
ya ba ditlaêla, ka moka ditloxolo tša
xaxwê le ditloxolomana e noba ditla-
êla, mothopō wa bōna o ba betše ka m-
okhwa wa xo selone, ka xobane mola
ebe e le bolwetši e be ba tla a tšwa
ke le loko le tee le ba xa Moyene, fêla p-
a patšwê, le loko le la xa seerane, e no-
re xe motse wa xa Moyene o phatla-
lla, ka bana la xoiša sedimbe sa nku
ba dimung ba xa bō, anapa ene ba
xa moyene ke ditlaêla ba lle lengan-
ga, ba lle molomo tšō tšō, nna ke nna
seerane, ele xone le yena oile o ja.

702

K34/82

15

Byale a napa bana ba xaxwê bare,
ke yena ba xa seetane, ba dira leina
la rapa^o bôna sa fane.

Matomane. Ke ba bina Phala, ke
phôôfôlo e botse kudu, e bile e na le nam
a ya bose kudu, fêla le xa xo le byale
xa ba eji: ka baka la xore ke mothopow
a bôna, Moano wa bôna ke ba Kxala
ka, ke batswetla. Batsomi xe ba ile
xo tsoma bana le motho ya bina ng
phôôfôlo e a ibinapo, empa ba bolā
ya tšôna ka matla, yêna yowe m-
mini wa phôôfôlo o dumetše, ka xoba
ne, ba bolaiile mothopô wa xabô, fêla
a ba tla leka ka matla xore mod-
mo o ba tshutše ba bolaiê e ngwê, xe
ba ka e bolaya ba tla maxafêla yô-
na le ka masera a yôna. Byale m-
owe batsomi dipelo dikla thaba.

Byane. Ke ba bina Phuti, ke ba ko-
ne ba mma nanana tša rudi, xe ba ba
le bota bare, a xee mokone^{ne}, wa xotiqa
dikxopo le matsa^o. Monna bare, ke
Mabedietše, e be ele setsami, byale
tšatši le lenqwê le le lenqwê xe ba ile

702

K34/82

16

xo tsoma a nobolaya diphutis fêla,
 byale a sa diji, mafelong a bōna xone
 yēna a bolaya ke xaja morōz, a ba a
 sa phuti, are, ke tla bōna xone xo tla hla-
 xang, ebe esale le saxana, a wa aka
 a hlaxêla ke seto. A tšeya mosadi
 byale mosadi o be a bina Phala, a
 wa a naya a bolaya ba etla ba
 esa ka babedi. Mafelong mosadi
 a ba lempa, a bēlêa ngwana wa
 ngwanenyana, oile a bēlêa ele se-
 xōle maoto a pherekane, yaba ba tse-
 nya bolai bya xone ba loile ngwanaka
 a sale ka teng xa^m maruê, a tloxa
 a ya ngameng xo kwella xone a mo-
 lato ekaba keng, byale ditsoa, tša
 matsa xone oile mothopō, nka banka
 le we o bēlêaxo sexōle, monna a
 fêla maatla, a leka xone a ka m-
 oalafisa byale a palilwa, ngwana
 ya noba matho wa xo sweta ka ma-
 rarō, monna le mosadi ba napa
 ba lesetša xaja phuti, byale ba bēlê-
 ta bana ba xalaka.

Malena ke ba bina thōwano ke

702

K34/82

17

batho ba ba bina xo phōzōfōz e batse
 ka xobane e nyanya ke batho ka mona, ka
 eleme e lewa ke ba banyana, fēle
 bana ba ba bina xo yōna xa ba eji.

Thšwene e na le dihlare tša malwe-
 tši a bana bare ke a ditshabeng, ke
 xore o bōna ngwana xe a babya a
 sesōtha dinala. Byale bolwetši bya
 mahuta o, ba elafa ka ditlana le
 lecapō la thšwenyana e nyana, bahla
 ka nthōtšē le dihlare tšē dingwē, byale
 le bōna bana ba mothopō ona wa xa
 Malesa ba a lajwa ka tšōna.

Maleta. Ba bina marabe (noxa).

M oano wa bōna ke balaueli.

Noxa ka eleme, enpa e a lewa
 ka bahloko bya yōna. Dingana bare
 xo balaya, ba e šimēla ka le šimē-
 θ, byale xe yomile, ba e šila ba
 hlakanya le dihlare tšē dingwē, ke
 mona xa bofedile xo fetolwa ke bo-
 hloko, byale xe motho a lumilwe ke
 nana, ba mohlakela ~~ke~~ byōna, byo bo-
 ngwē a nwa, le bōna ba xa maleta
 ba dira byale. Ke tsela e we bare

702

K34/82

16

нота е а лева.

Махара ба бина ноко, моано
 ва бона не балади, ба фаране
 ле баха тхобетсане не ба бина ноко, ем-
 ра моано ва бона не баре мохлак-
 уана, ле хо бога ха ба бое фелс,
 хотее, балади махале, ба ха тхо-
 бетсане еле хоре бона ба бога Ма-
 холо. Кхонэ тся натхе тся ба бина
 ноко диатселеана, на бана ла хоре
 дифане тся бона дифане.

Сакане не ба бина нки. не клон-
 ка лете ле ба ха moyene. не хоре
 ба ха moyene ебе еле баха
 Сакане, буале ка бана ла хоре
 Сакане оиле аја мохоро, буале
 Moyene ане, пна ха есале н-
 на ва ха Сакане, сефане
 са бана бана не баха moy-
 ene, буале кхонэ ебе еле и-
 ее, буале ка бана ле ди кхонэ
 диеди: Буале бона ба ха
 Сакане ка бана ла хоре пара-
 ва бона оиле аја мохоро,
 махоро ва бона, о ба а-

702

K34/82

19*

~~ka~~ tše ka tsela e esaloka
 xo, Ditloholo le ditloholwana xa
 dibyale ka batho ba bangwe
 ka baka la xone xa ba tšee ba-
 sadi mošamo wa bōna,
 ke xo tšama ba šerela, byale
 ke byōna bophelo bya bōna.

Ends 5702